

GALLUP MARKEDSANALYSE AS

SCAN GALLUP AS *

GAMMEL VARTOV VEJ 6, 2900 HELLERUP

TELEGRAMADRESSE: GALLUPOPINION

TELEFON 29 18 00 . POSTGIRO 7812

UGENS GALLUP

Artikel nr. 44

Må tidligst offentliggøres søndag den 20. december
og senest lørdag den 2. januar 1971.

HJERNEDØD - HJERTEDØD

BEFOLKNINGENS INDSTILLING TIL TRANSPLANTATIONER OG DØDSKRITERIER.

- endnu forbehold over for hjernedød som døds-kriterium.

Med den stadigt og hurtigt voksende forbedring i transplantationsteknikken, har spørgsmålet om de såkaldte døds-kriterier i ligsynsloven fået en stedse mere akut og påtrængende karakter.

Skal lovens krav opfyldes sættes en grænse for helbredelse gennem transplantation, hvor en sådan helbredelse ellers var mulig, idet de menneskelige organer har forskellig levetid udenfor organismen, hvorfor det er af afgørende betydning, at der kan transplanteres så hurtigt som muligt og vel bedst, når lægen selv kan bestemme tidspunktet.

Kan hjernedød, det vil sige hjernefunktionernes endelige og uoprettelige ophør, hvilket kan konstateres næsten øjeblikkeligt, accepteres som døds-kriterium, får transplantationskirurgerne de bedste - og måske eneste - mulige betingelser for på længere sigt at gennemføre transplantationer som et effektivt helbredelsesmiddel.

Som sagt har man endnu ikke disse muligheder, og ønsker derfor hjernedød accepteret af lovgivningen som eneste døds-kriterium, så meget mere som lægen selv i forvejen bestemmer det tidspunkt, hvor hjernedøde patienter også rent legemligt dør.

Spørgsmålet om en ændring af de nødvendige døds-kriterier er imidlertid og naturligt nok særdeles vanskeligt. Det har en vis tabuagtig karakter og må berøre hver enkelt på en sådan måde, at man ikke kan forvente, at befolkningen skal ændre holdning til et så bogstaveligt talt vitalt spørgsmål med samme hast, som den hvormed transplantationsteknikken udvikler sig.

På grund af denne modsætning mellem så vitale og næsten nedarvede forestillinger, og den moderne lægevidenskabelige udfordring, er det af

... 2

* SCAN GALLUP AS . GAMMEL VARTOV VEJ 6 . 2900 HELLERUP . DANMARK

NORSK GALLUP INSTITUTT AS, OSLO, NORGE . SIFO AB, SOLNA, SVERIGE . GALLUP MARKEDSANALYSE AS, HELLERUP, DANMARK

afgørende betydning at søge belyst, hvorledes befolkningen indstiller sig på denne udfordring, der jo er et tilbud om en effektiv helbredelsesmulighed, som alle må være interesseret i.

Gallup Instituttet har derfor siden 1966, hvor transplantationsproblemet fik en særlig aktuel karakter, ved Aarhus-sygeplejerskernes vægring ved at assistere, søgt at følge befolkningens reaktioner under debatten.

Man har således stillet spørgsmål om, hvorvidt man kan acceptere overhovedet transplantation af menneskelige organer, og hvorvidt man i givet fald selv ville stille sig til rådighed som donor efter dødens indtræden.

Man har dels spurgt i 1966 og 1967 og har nu igen gennemført en lignende undersøgelse i december i indeværende år, hvor man yderligere har stillet et spørgsmål om indstillingen til hjernedød som tilstrækkeligt døds-kriterium.

Det første spørgsmål man stillede lød:

"Lægerne kan nu overføre organer fx. nyrer fra ét menneske, der er afgået ved døden, til et andet, og derved redde menneskeliv. Er De for eller imod, at man foretager sådanne operationer?"

Dette gav følgende svar. Til sammenligning er anført svarene fra tidligere undersøgelser.

	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1970</u>
	%	%	%
for	77	82	83
imod	7	6	8
ved ikke	16	12	9
ialt	100	100	100

Der er ikke - og har ikke været - i befolkningen større betænkeligheder ved overførsel af organer fra ét menneske til et andet, hvor donoren har været død, og i dette spørgsmål er hele befolkningen enige, idet der ikke har kunnet spores nævneværdige forskelle mellem befolkningsgrupperne.

Man stillede dernæst følgende spørgsmål:

"Hvis De selv blev spurgt, ville De da stille Dem til rådighed?"

Dette gav følgende svar:

	<u>1966</u>	<u>1970</u>
	%	%
ja	74	72
nej	6	12
ved ikke	20	16
ialt	100	100

Som man ser, er der i befolkningen stor beredvillighed til at medvirke som donorer efter dødens indtræden. Tre ud af fire erklærer sig således villige til at stille sig til rådighed.

Man må dog antage, at dette tal er noget i overkanten, idet et "ja"-svar formentlig for de fleste vil blive regnet for en passende attitude i situationen, og dels fordi svaret ifølge sagens natur er fuldstændigt uforpligtende for den adspurgte.

Alligevel må man sige, at der i befolkningen er meget stor beredvillighed til at leve op til de helbredelsesmuligheder, lægevidenskaben nu kan stille i udsigt gennem transplantation.

Det springende punkt er som nævnt nu spørgsmålet om, hvornår lægerne kan erklære en patient for død.

Man stillede derfor indledningsvist spørgsmålet:

"Har De hørt eller læst om diskussionen om de såkaldte døds-kriterier, det vil sige om, hvornår lægerne kan erklære en patient for død?"

Svaret var:

	<u>%</u>
ja	83
nej	17
ialt	100

Debatten om døds-kriterierne er som det ses nået ud til langt størsteparten af befolkningen, og man stillede herefter alle de, der mente sig opmærksomme på debatten spørgsmålet:

"Lægerne kan nu øjeblikkelig konstatere, hvornår en patient er død, fordi hjernen er ophørt at fungere, men samtidig kan man kunstigt holde legemet i live. Synes De lægerne skal kunne erklære en sådan patient for død eller skal man vente til patienten er helt legemligt død, fordi hjertet også er ophørt at fungere?"

I den følgende oversigt ses svarene fordelt på køn, alder, civilstand, uddannelse og bopæl for de personer, der har hørt eller læst om debatten om døds-kriterierne.

	straks ved hjernedød	vente til hjertestop	ved ikke	ialt
Total	37	46	17	100
<u>Køn:</u>				
Mand	40	41	19	100
Kvinde	35	50	15	100
<u>Alder:</u>				
15 - 19 år	42	46	12	100
20 - 24 år	50	43	7	100
25 - 29 år	48	41	11	100
30 - 39 år	42	39	19	100
40 - 49 år	43	44	13	100
50 - 64 år	33	49	18	100
65 år og derover	23	54	23	100
<u>Civilstand:</u>				
ugift	49	41	10	100
gift	37	46	17	100
tidligere gift	25	56	19	100
<u>Skoleuddannelse:</u>				
folkeskole (A-linie)	34	49	17	100
mellemskole- og real- eksamen el. tilsvarende	39	47	14	100
studentereksamen, andre adgangseks. el. højere uddannelse.	53	37	10	100
vil ikke svare	50	19	31	100
<u>Bopæl:</u>				
Hovedstad	42	40	18	100
Provinsby	40	44	16	100
Landdistrikter	31	53	16	100

Spørgsmålet er som spørgsmål i en opinionsundersøgelse betragtet lovligt langt, men en nærmere analyse af svarfordelingen viste, at det blev forstået korrekt.

Det ses da også af, at "ved ikke"-procenten i betragtning af spørgsmålets art blev så relativ lav som sytten procent.

Størstedelen af befolkningen har således taget stilling til spørgsmålet, hvilket må ses som et udtryk for den betydning problemet har for almenheden.

Relativt flest (46%) holder fast ved hjertedøden, men ikke så langt fra lige så mange (37%) accepterer hjernedøden som tilstrækkeligt dødkriterium.

I betragtning af emnets natur, er det ikke mærkeligt, at der består den forskel mellem befolkningsgrupperne. Kvinderne er, som det ses, noget mere tilbageholdende end mændene. Samtidigt er de ældre mere tilbageholdende end de yngre, hvilket kan hænge sammen med, at de ældre måske opfatter spørgsmålet, som noget

der er mere aktuelt for dem end for de unge, selvom nok også alderen som generationsfænomen betragtet vel er af nogen betydning.

De bedst uddannede går klart ind for at acceptere hjernedøden som tilstrækkeligt døds-kriterium, og da man samtidigt har konstateret, at informationsniveauet spiller en afgørende rolle, kan man måske gå ud fra, at det kun vil være et spørgsmål om tid, før hjernedøden accepteres af et flertal i befolkningen.

Alt i alt kan man foreløbig konkludere, at den danske befolkning har reageret meget positivt på hele problematikken omkring transplantationerne, og at denne positive reaktion også vil kunne udstrækkes til at omfatte en nødvendig ændring i ligsynsloven i retning af en "modernisering" af kravene til døds-kriterierne, nødvendigt forståetsom frembydende mulighed for en fremtidig udnyttelse af transplantationsteknikken i helbredelses-møjemed. Det offentliggøres søndag den 27. december 1976 og senest lørdag den 9. januar 1977.

ØSR SAMFUNDET TILSTRÆKKELT FOR NARKOMANERNE

Eftertryk mod angivelse af Berlingske Tidende

Faktisk ja - mener flertal og Gallup Instituttet som kilde

Under en fjernsynsudsendelse gav finansministeren udtryk for det synspunkt, at samfundets omsorg for de vel som oftest unge narkomaneer også burde have sine grænser. Han mente, at den enkelte har et ansvar for sig selv, og at dette ansvar - ibvertfald til en vis grad - også burde gøres gældende, hvilket neppe kan forstås på anden måde, end at samfundets hjælp og støtte ibvertfald ikke kan være ubegrænset.

Synspunktet er klart kontroversielt, og da der samtidigt forberedtes lovforslag om støtte til narkotikabekæmpelsen af størrelsesorden 50 millioner kroner - faktisk bevilgede tinget ca. 40 millioner - har Gallup Instituttet fundet anledning til at søge belyst, hvorledes den almindelige befolkning forholder sig til den vanskelige problemstilling.

Man stillene således et repræsentativt udsnit af alle voksne spørgsmålet:

"Det er blevet diskuteret, hvad samfundet skal gøre ved narkotikaproblemet. Mener De, samfundet gør tilstrækkeligt for narkomanerne, eller mener De, samfundet bør gøre mere eller mindre?"

Svaret, man fik, var følgende: